

ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

Όνομα: _____

Κείμενο: «Μακάριοι άνθρωποι» (Φώτη Κόντογλου)

Διάβασε το πιο κάτω απόσπασμα και κάνε τις εργασίες που ακολουθούν.

Θα σας πάγω σήμερα σε κάποια μέρη ξεχασμένα, κοντά σ' ένα βουνό γίγαντα, λεγόμενο Τσιμποράθο. Άλλη φορά ζούσανε σ' αυτόν τον τόπο κάτι άνθρωποι απλοί κι αγαθόκαρδοι, πλην σήμερα έχουνε ξεκληριστεί από τους άσπρους που περάσανε στην Αμερική από την Ευρώπη· γι' αυτό φαντάζομαι πως οι λιγοστοί που βαστάνε ακόμα απ' αυτουνούς τους φουκαράδες, στη φαντασία τους ο διάβολος θε να 'ναι άσπρος κι όχι μαύρος σαν το δικό μας.

Να δείτε τι καλοί άνθρωποι βρίσκονται ανάμεσα σε κείνα τ' άσπλαχνα βουνά.

Λέγανε πως πολύ μακριά, κοντά σε κάποιο ποτάμι, ζούσε μια φυλή πολύ άγρια κι αιμοβόρα, λεγόμενη Μαλάμπας. Βρέθηκε ένας Ιγγλέζος χασομέρης κι αποφάσισε να πάγει να τους δει, μα οι φίλοι του τονμποδίζανε, από φόβο μην τον χαλάσουνε κείνοι οι ανθρωποφάγοι. Αλλά αυτός πήρε τα μάτια του ολομόναχος, αφού κι ο παραγιός του φοβήθηκε να πάγει μαζί του, και τράβηξε, έχοντας μέσα σε κάτι ταγάρια χάντρες πολλές και κάτι τέτοια μωροπαίχνιδα.

Κίνησε κατά το γλυκοχάραμα, με μια ποταμίσια κουρίτα· κουπί τραβούσανε δυο Ιντιάνοι. Τη νύχτα κοιμηθήκανε στην ακροποταμιά. Το πρωί στείλανε τον έναν Ιντιάνο να πάγει στον Κασίκη και να του πει πως ήρτε ένας άσπρος άνθρωπος, γιος του Ήλιου, όπως τους λέγανε. Σε λίγη ώρα ήρτε ο Κασίκης μέσα στην κουρίτα του, μαζί με τον Ιντιάνο που 'χανε σταλμένον.

Ο Ιγγλέζος του 'πε πως είχε πάγει σ' αυτά τα μέρη γιατί είχε πόθο να δει τους Μαλάμπας από κοντά, και πως ήρτε σαν φίλος. Και κείνος πολύ φχαριστήθηκε. Αγκαλιαστήκανε και τον πήρε ο Κασίκης μέσα στο καϊκι του. Φτάξανε στο παλάτι του πριν το μεσημέρι. Τότες ο Κασίκης κάθισε μαζί με τον άσπρο σε μια ψάθα. Τέσσερα παλικάρια παραστεκόντανε. Κουβεντιάζανε κάμποση ώρα. Ωστόσο ο Κασίκης υποψιαζότανε ακόμα πως ο άσπρος πήγε για χρυσάφι, μα ο Ιγγλέζος τον βεβαίωσε πως να μην έχει τέτοια ιδέα.

Τότες ο γέρος του είπε πως είναι λεύτερος να καθίσει μαζί τους όσο του αρέσει και να φύγει όποτε βαρεθεί, και πως μπορούσε να στείλει πίσω στο χωριό τους δυο βαρκάρηδες και πως θα τον πηγαίνανε στο χωριό οι δυο γιοι του, όποτε τραβήξει η καρδιά του να γυρίσει πίσω.

Αυτή η φυλή ήτανε απάνου κάτου ίσαμε διακόσιες οικογένειες. Άλλα μέσα στα λογκάρια ήτανε σκορπισμένες και πολλές άλλες φυλές. Για τούτο βλέπανε οι άσπροι ν' ανεβαίνει καπνός εδώ και κει μέσα στα δάση.

Άμα φάγανε έβγαλε ο Ιγγλέζος τις χάντρες και τις μοίρασε, κι οι Ιντιάνοι κάνανε σαν τρελοί από τη χαρά τους. Ύστερα παρακάλεσε τις γυναίκες να ζωγραφίσουνε το κορμί του και να το παρδαλίσουνε, όπως είναι η συνήθεια τους. Τον πλουμίσανε λοιπόν μ' όλη την τέχνη τους...

Τους ξανάδωσε πάλι χάντρες, κουδούνια, χτένια και τέτοια. Στο γέρο Κασίκη χάρισε το κουτάλι του, το πιρούνι του και το μαχαίρι του, και στους γιους του δυο μπουκάλια. Με το

ρολόγι ζουρλαθήκανε, μάλιστα σαν το 'βαλε απάνου σ' ένα σανίδι, γιατί πρωτύτερα, νομίζανε πως ο σφυγμός του χεριού του το ζωντάνευε. Σαν το 'βαλε στ' αυτί τους, αρχίσανε να φωνάζουνε σαν παιδιά, πηδούσανε, χορεύανε, κι υστέρα πάλι πηγαίνανε και τ' αφουγκραζόντανε. Στο τέλος συμφωνήσανε όλοι, πως είχε κλείσει μέσα κανένα πουλί, κι έκανε τικ τακ θέλοντας να φύγει. Τότες τ' άνοιξε, και σαν είδανε μέσα, πιάσανε και φωνάζανε: "Μανάν, μανάν, χι τρομπιχότε", που θα πει: "Όχι, όχι, είναι ζαχαρόμυλος", επειδή κάποιος τους είχε πει για μια τέτοια μηχανή.

Τρώγανε δυο φορές την ημέρα, πρωί και βράδυ. Τρώγανε μπανάνες κι άλλα φρούτα, λίγο κρέας και ψάρια, που 'χε πολλά το ποτάμι. Τιμωρούσανε τον κλέφτη, βάζοντας τον ο Κασίκης να δώσει τα διπλά απ' όσα έκλεψε. Μα πολύ ανάριες ήτανε οι αδικίες, και ποτές δε μαλώνανε. "Ποτές δε γίνεται σκοτωμός στο μέρος μας" είπε του Ιγγλέζου ο γέρος.

Κάθισε μαζί τους μονάχα δυο τρεις μέρες. Τους αποχαιρέτησε, κι ήτανε πολύ πικραμένοι. Οι δυο γιοι του Κασίκη πήγανε μαζί του. Ο Κασίκης τον παρακάλεσε να του στείλει λίγο αλάτι, γιατί δε βρισκότανε εκεί πέρα τέτοιο πράμα, κι υστέρα του 'πε να ζήσει μαζί τους αν βαρεθεί τους άσπρους, και πως θα του 'δινε την κόρη του για γυναίκα, και πως θα γίνει Κασίκης στο ποδάρι του.

Σαν κατεβήκανε στην ακροποταμιά, όλες οι γυναίκες τρέξανε κοντά του. Τη στιγμή π' αρχίσανε να κατεβαίνουνε το ποτάμι, μαζευτήκανε όλες και πιάσανε και λέγανε κάποιο τραγούδι του μισεμού. Αυτές πρωτολέγανε κι οι γιοι του Κασίκη αποκρινόντανε από το καϊκι. Κοίταξε η μάνα μας η φύση, τι μεγάλα πράματα μαθαίνει στα παιδιά της.

Κείνη τη στιγμή ο άσπρος άνθρωπος γύρισε το πρόσωπο του και σφούγγιξε τα δάκρυά του ντροπιασμένος. Αχ! Γι' αυτόν τον αμαρτωλό κατέβηκε ο Χριστός στη γη, ενώ για κείνα τα αθώα πλάσματα δεν ήτανε καμιά ανάγκη να σταυρωθεί.

Φτάνοντας στο χωριό, απ' όπου είχε ξεκινήσει, οι φίλοι του χαρήκανε πολύ, γιατί τον είχανε για χαμένο, και γελάσανε με το πλουμισμένο πετσί του. Γέμισε αλάτι το καϊκι και το 'στειλε του Κασίκη. Έδωσε και κάτι πράματα στα παιδιά του. Τον αγκαλιάσανε και τον φιλήσανε απάνου στο στήθος.

Άμα αλαργάρανε, τα μάτια του Ιγγλέζου ξαναβουρκώσανε. "Αυτοί οι άνθρωποι τι είχανε να περιμένουνε από τη φυλή του; Να γίνουνε πιο τίμιοι; Να γίνουνε πιο φτυχισμένοι;"

ΜΕΡΟΣ Α': Βάλε Ο δίπλα από τις ορθές προτάσεις και Λ δίπλα από τις λανθασμένες.

Σύμφωνα με το κείμενο οι Μαλάμπας:

(3 μονάδες)

..... Ζούσαν κοντά σε κάποιο ποτάμι.

..... Τρώγανε μόνο κρέας.

..... Ήταν μια φυλή άγρια και αιμοβόρα.

..... Δεν τσακώνονταν ποτέ τους.

..... Τρώγανε δύο φορές την ημέρα.

..... Ήταν άνθρωποι φιλόξενοι.

ΜΕΡΟΣ Β': Να υπογραμμίσεις τη σωστή απάντηση που είναι μια κάθε φορά.

1. Οι Ινδιάνοι Μαλάμπας ήταν:

(6 μονάδες)

A. Μια φυλή άγριων πολεμιστών.

Γ. Μια πρωτόγονη ειρηνική φυλή.

B. Μια φυλή ανθρωποφάγων.

Δ. Μια φυλή τολμηρών ναυτικών.

2. Ποιον αποκαλούσαν «γιο του Ήλιου» οι Μαλάμπας;

A. Τον Κασίκη.

Γ. Το μεγάλο γιο του Κασίκη.

B. Το διάβολο.

Δ. Κάθε λευκό (άσπρο) άνθρωπο.

3. Πόσες οικογένειες αποτελούσαν τη φυλή των Μαλάμπας;

A. Εκατό.

B. Διακόσιες.

Γ. Τριακόσιες.

Δ. Τετρακόσιες.

4. Ο Κασίκης υποψιαζόταν ότι:

A. Ο Εγγλέζος πήγε για να κλέψει το χρυσάφι που είχαν οι Μαλάμπας.

B. Ο Εγγλέζος πήγε για να βρει τρόπο να εξοντώσει τους Μαλάμπας.

Γ. Ο Εγγλέζος πήγε εκεί για να παντρευτεί την κόρη του.

Δ. Ο Εγγλέζος επισκέφτηκε τους Μαλάμπας, για να τους χαρίσει δώρα.

5. Γιατί ο διάβολος στη φαντασία των Ινδιάνων «θε να 'ναι άσπρος»;

A. Γιατί οι λευκοί είχαν ξεκληρίσει (εξοντώσει) τους Ινδιάνους.

B. Γιατί οι Ινδιάνοι μισούσαν πάντα τους λευκούς.

Γ. Γιατί οι λευκοί δεν είχαν το ίδιο χρώμα με αυτούς.

Δ. Γιατί οι Ινδιάνοι φαντάζονταν πως ο Θεός είναι μαύρος.

6. Ποια από τις παρακάτω προτάσεις είναι **λανθασμένη**;

Την ώρα του αποχωρισμού ο Κασίκης:

A. Παρακάλεσε τον Εγγλέζο να του στείλει λίγο αλάτι.

B. Πρότεινε στον Εγγλέζο να ζήσει μαζί τους, αν βαρεθεί τους λευκούς.

Γ. Τραγούδησε στον Εγγλέζο το τραγούδι του μισεμού.

Δ. Είπε στον Εγγλέζο πως θα του έδινε την κόρη του για γυναίκα του.

7. Γιατί ο Εγγλέζος δάκρυσε ντροπιασμένος, όταν έφευγε από τους Μαλάμπας;

A. Γιατί οι Μαλάμπας ήταν αγράματοι και φτωχοί.

B. Γιατί δεν ήξερε να τραγουδήσει, όπως οι Μαλάμπας.

Γ. Γιατί οι Μαλάμπας ήταν πολύ καλύτεροι άνθρωποι από τους λευκούς.

Δ. Γιατί δεν είχε περισσότερα δώρα να δώσει στους Μαλάμπας.

8. Γιατί οι Μαλάμπας ήταν μακάριοι (ευτυχισμένοι) άνθρωποι;

A. Γιατί ζούσαν ειρηνικά, χωρίς αδικίες και σκοτωμούς.

B. Γιατί έτρωγαν όσο κρέας και όσα ψάρια ήθελαν.

Γ. Γιατί είχαν ορυχεία και έβγαζαν πολύ χρυσάφι.

Δ. Γιατί ο τόπος τους ήταν πλούσιος και όμορφος.

ΜΕΡΟΣ Γ΄: Βάλε αριθμούς από το 1 – 6 για να δείξεις με ποια σειρά έγιναν τα γεγονότα. (3 μονάδες)

..... Οι λευκοί έλεγαν πως η φυλή αυτή ήταν πολύ άγρια και αιμοβόρα.

..... Ο Εγγλέζος διαπίστωσε ότι οι Μαλάμπας ήταν φιλόξενοι και ζούσαν ευτυχισμένοι, χωρίς αδικίες, χωρίς καυγάδες και σκοτωμούς.

..... Κοντά σε ένα ποτάμι ζούσε η ινδιάνικη φυλή των Μαλάμπας.

..... Οι φίλοι του Εγγλέζου προσπάθησαν να τον εμποδίσουν να επισκεφτεί τους Μαλάμπας.

..... Παρόλα αυτά ο Εγγλέζος επισκέφτηκε τους Μαλάμπας και γνώρισε από κοντά τη φυλή αυτή.

..... Ωστόσο, ένας Εγγλέζος ήθελε να επισκεφτεί και να γνωρίσει από κοντά τη φυλή αυτή.

ΜΕΡΟΣ Δ΄: Να απαντήσεις όλες τις ερωτήσεις. (8 μονάδες)

1. Γιατί οι φίλοι του Ιγγλέζου προσπάθησαν να τον εμποδίσουν να επισκεφτεί τους Μαλάμπας; Είχαν δίκαιο γι'αυτά που πίστευαν οι φίλοι του για τους Μαλάμπας; Να δικαιολογήσετε την άποψή σας.

2. Τι πράγματα χάρισε ο Ιγγλέζος στους Μαλάμπας; Ποιο από αυτό τους έκανε περισσότερη εντύπωση και γιατί;

3. Τι πράγματα θα μπορούσαμε να διδαχτούμε από τη ζωή των Μαλάμπας;
